

Pavel „Hirax“ Baričák

Ekvádor

Kol'ko podôb má láska

Ekvádor

Koľko podôb má láska

Pavel „Hirax“ Baričák

*Venované všetkým Slovákom, ktorí cestujú
a zbavujú tak národ malosti.*

*Ďakujem najbližšej rodine a všetkým okolnostiam, ktoré mi vytvorili zázemie
uskutočniť ekvádorskú cestu do seba a znova sa tak o kúsok priblížiť Láske.*

Palko Smejko el Ekvádorko

Cesta

Pútnik vo mne
ženie ma z hôr,
deviatka v duši
vyháňa z pralesa.

Slnko netuší,
prečo utekám z pláží,
no ja dobre viem,
že vrátiť sa musím
do jedného bodu,
z ktorého vzišiel som.

Aby som silnejší
zajtra i o mesiac,
aby som uniesol,
aby som pre vás
tak ako vy pre mňa
bol.

Všetky knihy vydané vo vydavateľstve HladoHlas v ponuke
HIRAX Shopu (www.hiraxshop.sk) nonstop -30% a pri Hiraxových tituloch
dokonca s možnosťou podpisu či venovania. Svoje želania píšete do poznámky.

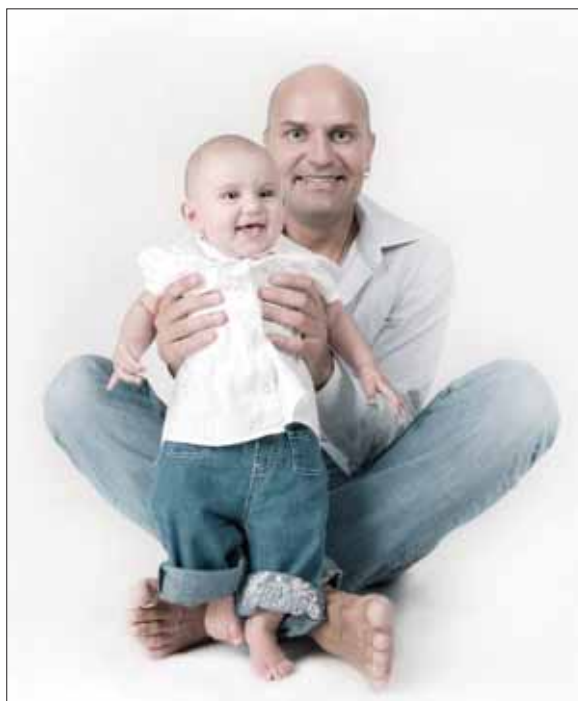
Text © Pavel „Hirax“ Baričák, 2013
Fotografie © Pavel „Hirax“ Baričák, 2013
© HladoHlas Group, spol. s r. o.
Rumunskej armády 1/6, 036 01 Martin
info@hladohlas.sk, www.hladohlas.sk
Design © Pavel „Hirax“ Baričák, 2013
1. vydanie, 3 033 kusov
Martin 2013

ISBN 978-80-89502-71-4

Ivka, Peru, Sárka Ráchel, Ekvádor, Samko Leo, dom a v neposlednom rade Paľko pútnik

Môj život sa zmenil 16. marca 2012. Na svet prišla moja prvorozená dcéra Sára Ráchel Baričáková. Manželka Ivka mi porodila čistú lásku, dušu s modrými diamantmi namiesto očí, živé striebro, ktoré už ako polročné skenovalo päťsekundovým pohľadom všetkých dospelých, načahovalo sa po všetkom, čo bolo pre ňu nové. Nebolo nič, čo by nechcela okúsiť, ochutnať, ochytať si. Malý tajfúnik, dievčatko, ktoré ešte nemalo ani desať mesiacov a už chodilo po našom malom bytíku, otváralo všetky zásuvky, skrine, veselo z nich vyhadzovalo utierky či hrnce, máčalo si ruky v záchode, kradlo rastlinám ich prepotrebnú zeminu, prechádzalo sa s kefou na čistenie záchodovej misy po izbe akoby s kráľovským žezlom a v jednom kuse si do toho džavotalo to svoje. Ukazovalo prstíkom na panelákovú chodbu, kam sme ju museli všetci sprevádzať a vodiť hore-dolu po schodoch bez ohľadu na to, ako nás z toho budú bolieť chrby. Ráchel klopala susedom na dvere a tí ju s úsmevom na perách púšťali dnu, aby ju po chvíli nazývali cigánčatom. Sárka sa totiž nikoho nebála, už od jej príchodu na zem jej patril celý svet. A my sme boli tí poslední, ktorí by na tom chceli niečo zmeniť. Ak by sme ju u tých, aj pre nás neznámych susedov nechali, keby jej dali najesť a tíšili by jej nekonečnú zvedavosť, bez plaču zostane.

Som nočný tvor, noc je moja priateľka v tvorení. Keď mysle hrmotajúceho sveta zaspia, vtedy prichádza čas na moje básne, upravovanie fotiek, písanie blogov, románov, cestopisov či tvorbu textov pre hudobné skupiny. Lenže ako prišla na svet naša malá kuna (ako ju nazval svokor polovník), Ivka zaviedla embargo na televízor i klepanie do klávesnice počí-

Ocko a päťmesačná Ráchel.

tača vo večerných hodinách. Správne, súhlas, nech Sárka nie je ráno vyzváraná, áno, pre dieťa všetko, ako však uhasiť moje vzdúvajúce sa vnútro? Dôkladnejšie som sa rozhliadol po našej garsónke a pohľad mi zastal na dverách kúpeľne. O nasledujúcich večerach by som mohol napísať román Život v kúpeľni. Nebudem klamať, nebol to žiaden komfort. Sedel som na koši od bielizne, notebook bol položený na práčke. No do polhodiny som mal nohy skamenené. Napriek dobrému oblečeniu, hrubým ponožkám a papučiam spod stromčeka bez hviezdy mi bola po chvíli zima. Trochu ma potešilo, keď som objavil pozíciu, pri ktorej som si ľavú nohu vložil do vane a druhú do vypukliny bubna práčky. „Ach, koľko podôb má láska,“ šepol som slastne do bielych obkladačiek. Napriek tomuto zlepšovaniu som po hodine-dvoch celý stuhnutý utekal k žene a malej pod perinu.

- Ivka, musím niekam ísť, ináč ma roztrhne, - zveril som sa žene. - Mám v hlave román, ale nemôžem ho písať.

Ak je chlap hladný, zle je, potrebuje plný tanier. Moja žena ma chápe, vie, že musím písať. A ono je to ešte s tvorením tak, že daný nápad musíte priviesť na svetlo sveta čo najskôr, pretože potom akoby sa nitky vedúce k nemu postupne vytrácali, až nakoniec zoslábnú natolko, že sám autor (ak nepodvádza svoje vnútro a nezačne „vec“ lámať nasilu cez koleno) dá od toho ruky preč. To však môže uraziť múzy, ktoré sú citlivé mršky a za tento čin vás môžu nechať skúšobne v štiche. Mesiac, ale aj roky.

- Potrebujem sa aspoň na dva-tri týždne niekam vypariť. Najlepšie mimo Slovenska, nech nemusím na dialku riešiť firmu, - priznal som úprimne, aj keď som vedel, že som stúpil na tenký ľad, lebo v Ivkinom brušku si už hovel Samko Leo Baričák.

- Čo dom? - spýtala sa ma manželka.

Áno, pre istotu sme ešte aj stavali dom. Lenže pre niekoho, kto si na tento svet zobral omnoho väčší batoh energie ako bežný človek, nemôže byť sklbenie „pár vecí“ problémom.

Vtedy mi to napadlo: „Vydám sa niekam s batohom, vždy som predsa písal na cestách. V lietadlách, baroch, autobusoch, hoteloch, na terasách... A budem môcť aj fotiť. Ak zažijem niečo, pri čítaní čoho by mohli ľudia relaxovať, smiať sa a rozjímať, napíšem aj cestopis!“

- V apríli sa nastahujeme, začnem stavbu hnať, - dal som chlapský sľub a už som si aj predstavoval, ako kamarátom, ktorí mi stavajú dom a neustále som im rozprával, že pohodička, žiadne súrenie, nech je na prvom mieste kvalita, zrazu vysvetľujem, že veci sa zmenili, čakáme druhú a kým príde Samko, musí byť domček zvnútra obývatelný.

- Ty pôjdeš k vašim, Sárka už spinká celú noc. Starí rodičia sú z nej nadšení, pomôžu ti, - kombinoval som ostošeť.

Pochopila ma a ja som jej za to nesmierne vďačný. Moje životné číslo je totiž deväť. Som pútnik, ktorý miluje samotu (pozor, nemýliť si to s osamelosťou!). Človek, ktorý si potykal s vlastnou dušou, nikdy nie je sám. Nikdy. Naopak, keď dostane cez samotu priestor pre dušu, nabíja sa, vníma bytie všetkými zmyslami, rastie, tvorí, mení seba, okolie, svet.

- Choď do Ekvádoru, - navrhol mi Maťo Tomčík, fotograf, s ktorým som sa kedysi ocitol v panamskej džungli medzi Indiánmi z kmeňa Emberá.

- Prečo nie Peru? - držal som sa svojej idey, lebo v poslednom čase som si priťahoval samé články a rozhovory týkajúce sa tejto krajiny. A keď vám do cesty padajú stále tie

isté listy, nie je to náhoda. Podvedome o ne žiadate, treba ich teda zdvihnúť a čítať do posledného slova.

- Ekvádor je oveľa menší, Peru poriadne neprejdeš ani za dva mesiace. Je diametrálne lacnejší a ponúka to isté čo Peru: džungľu, hory i pláže Pacifiku. Množstvo sopiek, jazier, prírodných rezervácií, národných parkov a ak ti zostane čas, môžeš prejsť aj unikátne súostrovie Galapágy.

- Ako sa tam prepravuje? Autobusmi?

- Je to skvele zmanažovaná krajina, všetko tam funguje oveľa lepšie ako u nás. Doprava, ubytovanie, cestovanie. Ak si odmyslíš obrovskú časť amazonskej džungle, budeš sa pohybovať len na území plus-mínus trikrát väčšom, ako je Slovensko. Žiadne dlhé presuny. Byť tebou, idem do Ekvádoru.

- Akí sú tam ľudia? - spýtal som sa ho a ihneď si dal jednu imaginárnu po papuli: „No akí tam asi môžu byť ľudia?! Veď je to Latinská Amerika, časť sveta, kde vládne pokoj, úsmev a pohoda.“ Maťo mi to obratom potvrdil:

- Ekvádor obývajú z drvivej väčšiny len domorodí Indiáni. Sú to nádherní ľudia. Priateľskí, milí, dobrosrdeční.

Doma som si náhodne otvoril Lonely Planet o Južnej Amerike, ktorý mi Maťo požičal, nech si ho prelistujem a porovnam spomínané krajiny. Čítam prvé strany o Ekvádore: *„Je to ohromujúca krajina pre každú dobrodružnú dušu, kde môžete za dva dni prejsť z bielych pieskových pláží cez andské končiare a skončiť v daždivom pralese. Je až paradoxné, že sa po Ekvádore netúla viac cestovateľov.“* Toto mi úplne vyhovuje, čím menej turistov, tým lepšie pre moju dušu. Je rozhodnuté, ide sa do Ekvádoru.

Až samotná krajina mi neskôr sama prezradila, prečo si ma pritiahla práve ona a čo mi chcela pošepkať. Náhody totiž neexistujú, na to zabudnite.

No akí tam asi môžu byť ľudia?! Veď je to Latinská Amerika, časť sveta, kde vládne pokoj, úsmev a pohoda.

Čas odchodu

(Utorok, 29. 1. 2013)

Ku sklonku roka 2012 sa mojím životom valili vagóny s povinnosťami. Sárka, dom, pod hlavičkou môjho knižného vydavateľstva vychádzalo šesť titulov, z toho tri moje, skúšky s kapelou, koncerty, firma (časť môjho príjmu ide z e-shopu, kde sa v tom čase rútili do bierky, lebo len čo sa ohlásia Vianoce, ľudia sa menia na šelmy), a aby to nebolo málo, mal som na október a november už od jari naplánovaných štyridsať čítačiek po celom Slovensku. Prichádzal som z nich domov o polnoci a líhal som si rovno k Sárke, aby sa žena mohla ísť do druhej izby v pokoji vyspať. Na druhý deň firma, čítačka a takto dookola.

Nakoniec mi prechladol sedací nerv. V noci som sa pri otáčaní budil na to, že mi stuhnutú nohu elektrizovala nepríjemná bolesť. Pani doktorka slúžiaca na pohotovosti sa mojej prosbe o nejakú zázračnú masť iba zasmiala:

- Pán Baričák, toto sa dá iba vyležať. Tri týždne v teple a pokoji.

- To mi nehrozí... - ohradil som sa, keď som si predstavil, čo všetko by som musel zrušiť.

- Len sa zahrávajte, potom budete ležať tri mesiace, - odpovedala mi pokojne.

Telo mi signalizovalo, čo som sám dávno tušil: nabral som si toho na parohy priveľa. A tak sa aj stalo. Len čo som skončil s čítačkami, prišiel vianočný čas, vypol som a telo sa samo okamžite uzdravilo.

Posledný týždeň pred odletom do Ekvádoru sa rovnal spomínanému predvianočnému zhonu a ja som sa modlil, nech už sa chytám dverí rýchlika smerujúceho do Bratislavy.

Najviac som sa bál lúčenia, lebo prvýkrát som vyrážal na cestu už aj ako otec, ktorý má zodpovednosť za ďalšie tri duše. Nie, Ivke som nespomínal Maťovo opisovanie jeho dvoch neúspešných pokusov dobyť ekvádorskú sopku Cotopaxi (5 897 m), keď musel v mačkách preskakovať metrové trhliny v ladovci.

„Nič sa mi nestane, všetko dobre dopadne, mám výkonných anjelov. Prosím o tvorivé nápady, šťastný pobyt, úžasné stretnutia s krásnymi a milými ľuďmi, ale hlavne si želám, nech sa moje baby majú dobre a nemusia riešiť nič zložité.“ Tak znela moja mantra. Nemal som ani jednu negatívnu myšlienku, chcel som iba spoznať a pokloniť sa darom neznámej krajiny s bohatou tradíciou a božskou prírodou.

Ivka ma zaviezla do firmy, kde som sa rozlúčil s malou. Žena plače, kým Sárka sa smeje a ťahá ma za nos. Vôbec netuší, že sa skoro mesiac neuvidíme. Proste zmiznem z jej sveta, veď pri nej stále niekto bude. No mne vlnú oči. Prepáčte, všetky ženy môjho života, ale nikto mi ešte nedal viac lásky ako toto malé telíčko s neposedným zadočkom. Chlap-nechlap, nie je to ľahké, ďalšia skúsenosť je za mnou. Po piatich minútach od Ivkinho odchodu som si spomenul, že som v aute nechal tak prepotrebný mobil. Keď sa manželka vrátila, poslal som poň dolu človeka z firmy. Nemohol som ísť ja, plakal by som.

O siedmej večer konečne sedím v rýchliku. Nikdy nejdem na letisko autom. Rituál „tripu“ sa začína v slovenskom vlaku. Mysleť sa upokojuje, sumarizujem, čo som zabu-

dol. Tentoraz je to nemilé zistenie - v Bratislave mám spať u kamaráta Zola, ktorého číslo som si zabudol prekopírovať na cestovateľskú simku. Navonok smiešna patália, ktorá však hrozí spaním na stanici a prepravou na raňajší let do Schwechatu taxíkom. V cestovateľskom mobile totiž nemám uloženého nikoho, kto by mal číslo na Zola. Veru tak, nastala doba, keď sa bez mobilov nevieme ani pohnúť. Kde sú tie časy, keď sme sa ako pätnásťroční chalani dohodli „o štvrtej poobede za mostom na Lipovci“ a celá partia sme sa tam zišli bez toho, aby sme použili čo i len pevnú linku (ktorá bola na tú dobu taktiež veľkou vymoženosťou), nieto ešte pomocou nejakých prístrojov, ktoré komunikujú s tanierom zaveseným vo vesmíre. Uff, už len ten opis... Myslím si, že prílišné používanie elektroniky nás len oslabuje.

Nakoniec situáciu riešim z vlaku. Polhodinku pred vystúpením mi pípne správa s kamarátovým číslom, aj keď som sa celý čas upokojoval, že zistím, kde býva, aj po pamäti (čo by mi aj tak nepomohlo, lebo keď som konečne stál pred jeho vchodom, neboli tam zvončeky s menovkami, len mriežka s číslami - spal by som teda pravdepodobne na lade).

Vo vlaku čistím laptop od „kreknutých“ programov. Pre istotu. Americký pohovor v Miami ma totiž neminie. Dokonca aj batožinu si musím vyzdvihnúť, nemôže ísť priamo do Quita, hlavného mesta Ekvádoru. „Nič to, prežil som izraelský prechod hraníc, prežijem aj americký,“ pozerám sa na to pozitívne.

Tesne pred vystúpením z vlaku sa o slovo hlási močový mechúr. Vlak sa akurát pohol zo stanice Bratislava-Vinohrady, tak sa modlím, aby som to stihol. Ako zatláčam gombík splachovača, vlak s trhnutím prudko zastaví, sme v hlavnej stanici. Tak to v živote býva, keď vám najviac treba, vlak zastane na peróne. Obozretne vystrkujem hlavu z dverí, či som to nespáchol priamo pod nohy policajtov a nemám si rovno chystať peniaze na pokutu. Vzduch je čistý, prchám.

Tuláka víta upršané mesto. Stojím pred automatom na cestovné lístky, premenený na brzdu dynamického chodu bratislavského života. Navôkol mňa vrčia netrpezlivé duše. No ja neviem, aký cestovný lístok si mám kúpiť, čo kde stlačiť, netuším, či automat vydáva mince, jednoducho „sedlák“ v meste. Našťastie mi radí jeden mladý. Áno, poet Janko Marton zo Svitú má pravdu, svet sa lepší.

Kým čakám na môj spoj, obzerám si lístok. Stál deväťdesiat centov, čo by bolo v bývalých korunách skoro tridsať korún. Vybavuje sa mi nedávny rozhovor s mojou mamou:

- Včera som kupoval malinkej kvapky do nosa. Stáli šesť a pol eura. Mami, myslíš si, že by sme v korunách dali za tento detský liek takmer dve stovky?

- Preboha, tak veľa stál? - zhrozila sa mama, ktorá vždy vie, kde je v obchode aká akcia.

- Áno. A minule sme šli na návštevu ku kamarátovi. Jeho malému synovi sme kúpili obyčajné hracie kocky. Dali sme za ne šesť eur. Koľko by stáli v korunách? Aha, takéto umelohmotné, zvnútra plnené molitanom, - podal som mame do ruky jednu zo Sárkiných obľúbených hračiek.

- Palino, toto by nestálo viac ako päťdesiat korún, - odvetila mi mama a ďalej vyjavene zízala na kocku.

Bez slova sme sa pozerali jeden na druhého. Vedeli sme to. Nieкто tu opäť niekoho oklamal. Aj sme vedeli kto a bolelo to: človek človeka. Možno to tí politici mysleli aj dobre, ale akosi to opätovne nevyšlo. Keď prichádza sklamanie za sklamaním, človek prestáva veriť... Voľby akoby sa stali len hľadaním najmenšieho zlodeja. A to je bolestne málo na to, aby sa zacelila priepasť medzi obyčajnými občanmi a ich nenásytnými vodcami.

Keď sa preberám zo spomienok, znova sa ocitám v našom upršanom hlavnom meste na stanici MHD. Je večer, štvrt' na jedenásť. Väčšina čakajúcich sú mladí ľudia. Mlčky, zachmúrení, neusmievajú sa. Možno len zrkadlia slzy neba, ktoré kropia zladovatený chodník i cestu. A medzi nimi stojí jeden pútnik, obyčajný z obyčajných, ktorý si ide znova do sveta po odpoveď, či ľudia, ktorí sa narodili a žijú bližšie k rovníku, majú v srdciach viac slnka, pohody a pokoja. Či my Slováci máme vďaka štyridsiatej deviatej rovnobežke právo na obavy, strachy, náhlenie, závisť, zlobu a večnú nespokojnosť.

Najviac krásy dokáže žiariť iba z obyčajných ľudí. Na zábere manželský pár z Otavalo.

Konečne letím, alebo z Viedne do Quita

(Streda, 30. 1. 2013)

- Kto ťa tam čaká? - pýta sa ma Zolko v aute. Je štvrt na päť ráno, keď ma vezie na viedenské letisko. Iné riešenie totiž nie je, autobusom z Mlynských Nív by som to nestíhal.

- Nik. Kto by ma tam mal čakať?

- A kde budeš spať? - zvolá prekvapene.

- Neviem, niečo si tam nájdem. Mal by som prísť o ôsmej večer do Quita, to je v pohode čas.

Husto prší, stierače letia ako besné, no napriek tomu skoro nič nevidíme. Oboch nás režú oči. Išli sme spať niečo po jednej, čo sme sa nevedeli vyrozprávať. Tri hodiny je málo na spánok a nieto ešte, keď vám kúrenie ženie do očí teplý vzduch.

- Nebojíš sa letieť? - vyzvedá kamarát.

- Viac sa bojím v tomto aute, - odpovedám a pozerám sa, ako auto frézuje mokrú vozovku. Zolko uberá na stovku, čo ma teší.

Na letisku ma vybavuje Slovenka. Z celého srdca ďakujem tejto nenáhode. Nasleduje pokojný prelet do nemeckého Düsseldorfu. Ďalší let do Miami mešká takmer hodinu. Namiesto paniky si dávam veľké pivo. Žiaľ, tequilu nemajú. Je to ďalšia súčasť môjho cestovateľského rituálu. Občas k tomu patrí aj cigareta, čo sú pre mňa ako nefajčiara „čierne Vianoce“. Lenže s príchodom letiskových fajčiarskych búdok, kde mi fajčiari pripomínajú Nemcov po kapitulácii, som tento krok začal vynechávať. Cigareta patrí do baru, a nie do skleníka dva krát pol metra, kde máte skôr nutkanie hľadať telefónny zoznam, čo si myslíte, že sa niekto pomýlil pri označovaní búdky.

Kým si vychutnávam nemeckú chmeľovú kvalitu, pozorujem, ako jeden manžel klepe zo žartu svoju ženu cez plece a tvári sa, že on to nebol. Usmievam sa. Akoby som videl seba. „Cestovanie osamote má aj svoje nevýhody,“ vravím si v duchu a moja duša ešte viac zosmutnie, keď pozorujem malé dievčatko, ako robí letiskovou halou svoje prvé krôčiky. Otecko ju sleduje, žiari pýchou. Každou jednou bunkou mu rozumiem.

Prelet do Ameriky trvá desať a pol hodiny. Pilot nešetří motory, doháňa meškanie. O zábavu mám postarané vďaka vedľa mňa sediacej Albánke vo veku cez päťdesiat rokov. Letuška ju totiž v polovici letu začne spovedať na tristo spôsobov, či má víza alebo ESTA formulár, na čo jej ona odpovedá, či by nemohla „english“. Nemeckú obsluhu ide rozhodiť, lebo sa jej, samozrejme, už desať minút prihovára po anglicky. Albánka nerozumie dokonca ani slovu *passport*. Vnútro mi šepká, že mám zasiahnuť s mojou slabou angličtinou, keďže by sme mohli byť na rovnakej jazykovej úrovni. Veľmi pomaly jej hovorím o pase a ona sa chytá. Letuške padá kameň zo srdca. Následne sa jej pýtam, či letí skutočne do Ameriky, lebo život mi už priniesol iné cestovateľské prešľapy. Chvilku sa ľaká, či sedí v dobrom spoji, na čo ju tíšim, že letí v správnom lietadle. Konečne mi začína rozumieť a vyberá zelenú kartu. Všetko je vyriešené.

Najkrajší gól moja milá suseda strieľa, keď sa asi polhodinky pred priletom hrám s palubným počítačom a púšťam si poslednú Metallicu (či to chlapci pri nahrávaní mysleli s tým zvukom vážne), nový album od kanadských rockerov Rush (či ešte po tých desiatkach rokov vedia prekvapiť - áno, vedia), pieseň Ethiopia od Red Hot Chilli Pepper (či chcú byť v tejto krajine populárni ako Bob Marley) a klip od One Direction (či sú naozaj takí krásni - určite sú). Suseda pobadala, že som si do panelu pichol káblík od slúchadiel, a ako opička to zopakovala. Dochádza mi, že si počas letu pozrela tri filmy, ale žiaľ bez zvuku. Chúďa. Spomínam si, ako som - už ako dospelý - prvýkrát letel a od susedov som odkukával všetko, čo robili, lebo ináč by som sa asi ani nenajedol. No dobre, najedol, ale bola by to komédia (aj tak bola).

V USA si musím vybrať aj veľký batoh, čo by nepotešilo ani kulturistu, ktorý v každom železe vidí spojenca. Ako si Amíci sami zhodili Dvojičky, nadobudli presvedčenie, že majú morálne právo neveriť európskym kolegom, že všetku batožinu kontrolujú dôkladne. Ale pohovor s oficerom ide bez problémov. Na konci, keď už mi ide dať pečiatku, kladie mi nenápadnú otázku, či som v Amerike prvýkrát. Bez chybičky odpovedám, že nie, že už som bol na Honolulu a v San Franciscu. Pečiatka v pase nepustí, ešte to tak, aby som sa pomýlil! Pri týchto úradníkoch školených v rôznych psychologických fintách žarty neplatia.

Dvaja moji kamaráti raz prileteli do Ameriky. Ten jeden dal druhému do batoha vrecko s pracím práškom len tak, reku, to sa ale zasmejú. Samozrejme, že keď bol „zakázaný matroš“ colníkmi objavený, prekvapený týpek tvrdil, že nevie, čo to je. Druhý sa nechcel vzdať žartu a pravdu nepriznal. O chvíľku stáli nahí opretí o stenu a obrovský černoš si na ruku našahoval gumenú rukavicu. Už nepomohlo žiadne vysvetľovanie. Nebojte sa, potom ich pustili. Pre podrobnejší opis volajte im...

Všade je plno ľudí, cez ktorých sa teperím s dvomi batohmi. Ukazujem letenku, na čo mi večne usmiaty personál letiska opakovane odpovedá „ček point tú“.

Hneď si vybavujem, ako na Slovensku počas ciest na moje čítačky, a teda v cudzom meste, sťahujem na Cypriánikovi (tak voláme naše rodinné auto) okienko a pýtam sa na knižnicu. „To musíte ísť k hlavnej pošte, tam doľava okolo Slovenskej poisťovne a pri policajtoch doprava.“ Fuck! Nevie, kde je v Piešťanoch hlavná pošta, na Myjave Slovenská poisťovňa a v Prešove polícia. Sú to pre mňa v tých mestách iba budovy a ak nezachytím tabuľu, nepomôže mi toto vysvetlenie. Rovnako netuším, kde je „ček point tú“.

Chvíľu sa teda počas kráčania miamským letiskom modlím, aby sa celý svet naučil rozmýšľať pohľadom druhého človeka a začal odpovedať štýlom: „Na prvej križovatke doľava, zhruba po kilometri a pol doprava a potom hneď zasa doprava.“ Jaj, zabudol som. Ženy väčšinou nevedia, koľko je kilometer a pol, lebo ani pri odpovedaní na otázku, čo je ako dlhé, nikdy nedospejú s mužmi k uzavretiu zmluvy. Tu sa ich však musím zastať a naložiť mužom, aby si na pravítku dobre pozreli, koľko je dvadsať centimetrov, keď sa tým tak radi oháňajú.

Nachádzam „ček point tú“ a staviam sa do radu na čeking. Až potom si uvedomím, že mám so sebou nielen malý príručný batoh, ale aj veľký, ktorý som mal kdesi odovzdať, no nik ma nenasmeroval kde. Vôbec som s ním neprechádzal ďalšou kontrolou, nechápem, ako ma sem s ním pustili. Dúfam, že to vedia aspoň oni. Vychádzam rýchlo z radu, začínam sa sporiť s časom, či stíham. Teta s vysielaczkou mi neustále káže napchať veľký batoh do železného rámu, ktorý určí, či batožina smie alebo nesmie ísť ako palubná. Aj

bez nej viem, že nie. Veď keby som ho položil na pás, hneď ma za tie krémy a kovové predmety v ňom odvedú do žalára. Pýtam sa jej, kde ho mám odovzdať, ona si zasa melie to svoje - nech ho napchám do mierky. Ja o koze, ona o voze. Odchádzam, chrbát schytáva niečo o „stupid“ Neameričanoch. Fuck!

Konečne odovzdávam batoh, bez slova mŕňam „*intelligent American woman*“, vystojím rad, dokončujem čeking. Preteky s časom sa však nekončia. Na letenke z Viedne mám „gejt“ D20, ale počas dňa sa veľa zmenilo, na tejto bráne letí iný spoj, o Ekvádore ani nechyrujú. Ďakujem, že nie som pod vplyvom nejakej omamnej látky, lebo by som túto hru asi nezvládol. Stále mám jeden život, a to je najviac, koľko som mohol dostať. Mŕňam jeden gejt za druhým, nejde to veľmi rýchlo, celkovo je ich šesťdesiat a môj je ten s číslom štyridsaťosem.

„Sám si sem chcel ísť, nepamätáš sa?“ prihovára sa mi vnútro. „Keď si robil prvé kroky po tomto letisku a obdivoval jeho rozľahlosť, stvoril si myšlienku: ‚Dúfam, že môj gejt nebude na tom druhom konci letiska, veď to je snáď dva kilometre peši!‘.“ Veru tak, pritiahol som si iba to, čoho som sa bál.

Zastavujem sa pred výťahom interného letiskového vlaku, ale nakoniec to opäť nechávam na moje nohy. Netuším, koľko mám ešte času, neviem, koľko je hodín, verejných ukazovateľov času nikde niet a môj mobil zobrazuje pre istotu po časovom posune divné čísla. Ale vnútorná časomiera hlási stav pokoja, šepká mi, že mám plus-mínus desať minút k dobru. Dobieham k prázdnemu pultu a kým mi tlačia novú letenku, dostávam odpoveď, že tequila už nestíham, lebo o päť minút zatvárajú kasíno. Vstupujem do lietadla a bez opýtania si beriem pohár s džúsom, ktorý bol určený pre „biznis klas“. Stevard mlčí, biely muž vyzera skutočne smädný. Ak by niečo namietal, som ho v stave sebazáchovy schopný aj udrieť.

Konečne je na palube väčšina počerných ľudí a Indiánov, cítim z nich pokoj. Zisťujem, že som vlastne rasista, keď ide o bielych. Letíme. Dievča sediace vedľa mňa mi radí nejaký názov hotela, lebo do príletovej kartičky musím vypísať adresu a meno hotela, kde ma môžu prípadne hľadať, keby sa niečo stalo. „Nikdy ma nenájdu, lebo sa nič nestane,“ usmievam sa a vypisujem do okienka Hotel Sheraton, ktorý sa vraj nachádza blízko letiska a nikdy v ňom spať nebudem.

Ďalšie nemilé zistenie prichádza s uvedením, že som vo firme zabudol nabíjačku fotákovej batérie. „Celkom slušný problém,“ vravím si v duchu, „či to nebude tým, že som sa balil na poslednú chvíľu.“ Nie, nevstávam, neotvárať príručný batoh, nevyťahujem baterku, aby som zistil, v akom stave nabitia je. „Aj keby bola *full*, vydrží mi maximálne týždeň, a to môžem rovno zabudnúť na videá. Musím v Quite kúpiť nabíjačku presne pre môj typ baterky, vec je jasnejšia ako facka.“

Situáciu by som vyčítaním si čohokoľvek nevyriešil, stav je nemenný, odstrihávam sa od trestania. Naopak, zatváram oči a v hladine alfa prosím anjelov, nech sa všetko vyrieši, veď čo by to bolo za cestovanie, keby sa moja duša netešila z fotenia. Prosba je zavesená v oblakoch, spokojne zaspávam...

Stojím v rade na vstup do krajiny. Kým americký pár vychvaluje Japonke jej nádhernú kabelku z červenej kože v tvare ruže kúpenú v Tokiu, ja smerujem myšlienky ku krajine, ktorú idem spoznať: „Čarovný Ekvádor, prijmi ma. Som len obyčajný pútnik, ktorý nesmierne rád velebí každý kút Matičky zeme. Ukáž mi svoje krásy, predstav sa mi vo všetkých pozitívnych šatách, ktoré v šatníku nájdeš. Ľudia obývajúci túto zem, dajte mi nahliadnuť do svojich príbytkov, hrncov, srdc a ja vám sľubujem, že vojdem a neublížim,

že všetkých vás v láske budem mať. Prijmite ma a ja budem ďakovať, že môžem kráčať vašim domovom.“

- Prvýkrát v Ekvádore?

- Prvý, - odpovedám tete z imigračného.

- Nech sa vám dobre vodi, - podáva mi pas.

- Aj vám, - odpovedám usmiato.

Zvítavam sa so svojím batohom.

Vedľa môjho modro-čierneho leží na zemi aj nejaký červeno-čierny. Berie ho dievča v mojom veku. Prihovárom sa jej, reku či nepozná nejaký dobrý hostel. A už sa dejú čary, Renáta ma vedie do hostela Secret Garden, objednáva taxík, zjednáva cenu z osem na päť dolárov. Je síce Kanadanka, ale jej otec bol Čech (Vladimír) a mama, ktorá ešte žije, sa volá Ivana a je Slovenka. Rozprávame sa však po anglicky, Renáta rodné reči svojich rodičov neovláda.

- Moja žena je Ivana!

Smejeme sa, taxikár si myslí, že sa poznáme roky.

- Kde sa narodila tvoja mama? - vyzvedám.

- V Prievidzi.

- Moja mama sa narodila v Opatovciach nad Nitricou!

Spoločný smiech pokračuje. Moja duša sa teší zo života, aký je farebný, voňavý, bez náhod, ako si skladá veci podľa úžasného univerzálneho božského zákona, hrá sa a nechápe, prečo nechápeme aj my. Prečo frfleme a nadávame, keď sa dá na všetko pozerat očami kúzelníka.

Ubytovávame sa. Izba mi pripomína Mexiko. Nemá okno, nedali nám ani kľúč od dverí. Načo? Ak vám niečo ukradnú, tak ste sami zlodeji. Verím totiž, že každému z nás sa deje iba to, čo vykonal včera. Farebné, hrubé a super teplé deky hrejú poschodové posteľe. Vyberám foťák, baterka je našťastie nabitá. Vychádzame na najvyššie poschodie. Posledný schod sa pýši nápisom 2 827 metres. „Len tak som si vyšiel v tričku kúsok povyššie Gerlachu na pivo,“ smejem sa v duchu, ako je to na tejto našej krásnej planétke vymyslené.

Renáta si dáva víno, ja pivo za 1,25 dolára. Noc stojí 11,75 dolára, no Haliganda (vysvetlenie pre mladšie ročníky: vysnívaná krajina), čo vám poviem. Jáj, ešte som nenapísal - v Ekvádore sa platí klasickým americkým dolárom. Majú aj svoje mince, ktoré sú v rovnakej nominálnej hodnote. Podme však späť na terasu, kde pokračujú zázraky, od vedľajšieho stola totiž počujem češtinu. O chvíľku trom Moravanom predstavujem Renátu (niečo z češtiny rozumie, ale rozprávať ňou nevie), vraj „tu vám vediev krajanuku“. Tešia sa z nášho zvitania a ekvádorské zážitky z nich priam tryskajú. Vraj vyšli sopky, aj Cotopaxi, boli v pralese, v indiánskych mestách a dedinách, na trhoch, pri vodopáde, pri nádherných jazerách, pri oceáne, lovili v noci ryby, hrali v pralese s Argentínčankami

Odviata „Čechoslováčka“, Kanadanka Renáta.

Takto nás privítalo Quito ukladajúce sa akurát na spánok.

biliard, ale ja, Slováčisko, som vraj najväčšie prekvapenie ich trojtýždňového výletu. Upokojujem ich, že hromy nad Tatrou neprestávajú biť, zobúdzajú Slovákov. Boh nás miluje, sme múdri a vyvolený národ so svojim predurčením a s úlohami a hrdo ich splníme. Preberáme sa, cestuje nás s batohmi po svete čoraz viac, nech nemajú strach, ako národ múdrieme cez otlaky, naše duše rastú, lebo prestávame rešpektovať hranice, planétu berieme ako spoločný domov všetkých rás, farieb koží a pováh. Opavčania (aby tých „náhod“ nebolo málo, ja som sa narodil v Ostrave) mi rozprávajú zážitky, dávajú tipy, upravujeme spoločne môj veľmi hrubo načrtnutý itinerár. Kecáme, až kým nás nevyháňa hostelový strážnik, že je čas ísť do hajan.

Dávam si ešte sprchu, nech sa telu odvdáčim za výdrž, trmácanie sa, za to, že poskytuje môjmu vnútru bezpečnú schránku. Mimochodom - je to príjemný pocit, keď vám v januári v sprche lieta mucha.

Budík si dávam na 7.30, keď sa začínajú raňajky. Chvíľku si ešte čítam Osha, ktorý sa už dávno stal súčasťou každej mojej cesty. Oči po chvíľke samy zatvá-

Sprcha v Hosteli Secret Garden. Ak vás prestal baviť život, stačí otočiť ružicu sprchy smerom na káble... Aby som to odfotil, musel som sa vrátiť na izbu pre foťák. Hmm, možno som vyzeral divne. Čo si asi pomyslíte o týpkovi, ktorý si berie do kúpeľne fotoaparát?

rajú stránky, vnútro chce ďakovať za všetky súvislosti, ľudí a okolnosti, ktoré ma stretávajú. Všetko do seba zapadá, nič nie je náhoda, všetko je dôsledok našich činov, či už z terajších alebo z minulých životov, všetko sa zhmotňuje podľa našich myšlienok. Ďakujem a prosím o zajtrajší vydarený deň. Keď je modlitba pri konci, všetko púšťam...

Ekvádor

Štát: Ekvádorská republika

Lokálny názov: Ecuador (República del Ecuador)

Vznik štátu: 24. mája 1822

Lokalita: Južná Amerika

Susedia: Kolumbia, Peru

Politický systém: prezidentská republika

Rozloha: 256 370 km², z toho 8,8 % vodnej plochy (porovnanie: 5-krát väčšia ako Slovensko)

Najvyšší bod: Chimborazo (6 310 m n. m.)

Hlavné mesto: Quito, počet obyvateľov 2 698 000 (údaj z roku 2011)

Iné veľké mestá: Guayaquil, Cuenca, Machala, Santo Domingo de los Colorados

Administratívne územné členenie: 22 provincií

Počet obyvateľov: 15 223 680 (údaj z roku 2012)

Hustota obyvateľstva: 47 obyv./km² (údaj z roku 2011)

Miera nezamestnanosti: 5,9 % (údaj z roku 2012)

Mena: americký dolár plus vlastné obežné mince (USD)

Priemerná dĺžka života: 74 rokov muži, 80 rokov ženy

Jazyky: španielčina, kečuánčina, šuarčina

Náboženstvo: rímski katolíci 65 %, iné 35 %

Odvetvie: 58,9 % služby, 34,6 % priemysel, 6,5 % poľnohospodárstvo

Bezpečnosť krajiny podľa GPI (Global Peace Index): 85. miesto (údaj z roku 2012)

Časový posun: GMT – 5 (pevnina), GMT – 6 (Galapágy)

O krajine: Ekvádor v španielčine znamená rovnik. Bola to španielska kolónia, ktorá získala nezávislosť v roku 1830. Rozprestiera sa v severozápadnej časti Južnej Ameriky a jeho početné ostrovy sa nachádzajú v Tichom oceáne. K nim patria aj sopečné ostrovy Galapágy, ležiace asi 1 000 kilometrov západne od pobrežia. Ekvádorské pobrežie v dĺžke viac než 2 200 kilometrov obmýva Tichý oceán a lemuje ho nížina, ktorá sa smerom na západ dvíha. Západné a východné Andy

sa ťahnu cez stred krajiny. Amazonská nížina sa rozprestiera na východe krajiny. Významná je ťažba ropy, olova, striebra, zlata, medi.

Podnebie: Teploty na východe sú vyššie. Od januára do apríla je na západe obdobie dažďov, na juhovýchode pretrvávajú dažďe od apríla do júna. Quito: 9 °C/17 °C, Guayaquil: 25 °C/29 °C, Cuenca: 12 °C/19 °C.

Obyvateľstvo: Ľudia Ekvádora sú etnicky značne zmiešaní. Najväčšou etnickou skupinou sú mestici, miešanci potomkov španielskych kolonistov a domorodých Američanov, ktorí tvoria viac ako 65 percent obyvateľstva. Domorodí Juhoameričania sú druhou najpočetnejšou skupinou a predstavujú približne štvrtinu obyvateľstva – okolo 25 percent. Bieli sú hlavne španielski kreoli, prvotne španielskeho pôvodu, a je ich 7 percent. Malá afro-ekvádorská menšina (vrátane mulatov a zambov), nachádzajúca sa najmä v oblasti Esmeraldas, tvorí zvyšok.

Cestovný doklad: Treba cestovný pas s platnosťou 6 mesiacov po odchode z krajiny. Pri vstupe sa vyplní štatistický lístok, ktorý sa pri odjazde odovzdáva. Turistické víza sa udeľujú automaticky pri vstupe do krajiny, a to na obdobie 90 dní.

Ekvádor, otvor sa, vojdem a neublížim

(Štvrtok, 31. 1. 2013, z Quita do Otavalo)

Renáta ma pre istotu budí o pol tretej v noci. Rozpráva čosi zo sna. Šepkám jej z druhej strany izby, nech sa neplaší, nech ešte spí. Viem, že ráno si to nebude pamätať. Je ako moja žena Ivka, s tou čo-to v noci pokvákam, ale pamätám si to iba ja. Od tohto prebudení sa len tak prevažujem v polospanku, neskôr už iba meditujem. O piatej ráno nadobro vstávam, veď telo má európskych jedenásť hodín doobeda. „Jeden, dva dni a čas sa prestaví, neboj sa, teličko, zvládli sme spolu iné veci,“ dohováram vnútru, kým si v spoločenskej izbe začínam písať prvé poznámky k tomuto cestopisu.

O trištvrte na osem sedím s Renátou na otvorenej terase. Spoza priehľadnej strechy vychádza slnko a začína nádherné pohoria maľovať magickými farbami. Ponúka sa nám úžasná pastva pre oči, obývaná kotlina plná striech, ukrývajúca desaťtisíce ľudských duší... Tam z množstva domov trčí obrovská katedrála, hentam sa do nebies pýši nejaký monument, tam sa zelenie akýsi park. Toto všetko chránia svojimi krídlami tritisíc metrov vysoké majestátne kopce. Fotím, celý som zmĺkol, tomuto sa nevyrovná výhľad zo žiadneho balkóna päťhviezdičkového hotela.

Renáta vyberá akési tobolky, vraj na brucho. Ja vyberám slivovicu, reku tiež na brucho. Počas dopĺňania síl z omelety so syrom, ku ktorej som dostal sladké pečivo a kávu, spovedám Renátu:

- Kedy odišiel otec z Čiech?

K raňajkám nám vyhrávali všetci ekvádorskí hudci.

Haligandu môžete objaviť aj vo výške 2872 metrov. Raňajky tam stoja okolo jedného eura až dvoch eur.

- V 1950, vtedy mal dvadsať rokov. Pochádzal z Českého Krumlova. Mama prišla až v 1967.

- Ako sa spoznali?

- To je dlhý príbeh, - smeje sa.

- Daj krátku verziu, - nevzdávam sa.

- V 1966 išiel do Čiech navštíviť brata. Podal si inzerát, že hľadá ženu.

- A mama odpísala...

- Nie, odpísala mama mojej mamy, starká. Stretli sa na polceste, niekde na Morave. Rozprávali sa šesť hodín, potom sa rozlúčili. Otec sa vrátil do Kanady a po roku písania ju zavolať do Kanady aj žiť. Zobrali sa a mali tri deti. No otec už nežije.

- Bola si niekedy na Slovensku?

- Áno, pred dvomi rokmi. V Komárne, kde mám bratranca, v Kokave, v Prievidzi a v Banskej Bystrici.

Potom sa rozprávame o krajinách, ktoré sme precestovali. Tiež bola v Indii, Thajsku, vo Vietname, takže je o čom. Neskôr si vymieňame kontakty, lúčime sa. Ja idem do mesta naháňať nabíjačku, ona pobudne v hlavnom meste jeden deň a potom vyráža k pobrežiu. Robí čašníčku, tento výlet berie skôr ako dovolenku. Na danom mieste sa má stretnúť ešte s ďalšími dvomi kamarátmi. Prajem jej dobré počasie, super oddych, skvelé zážitky plné slnka.

Ešte idem pozdraviť českých bratov. Chcú sa zbaviť zbytočných vecí, ako prvé mi ponúkajú lieky. Odpovedám, že základné mám a ďalšie nechcem, lebo by som si tak nepriamo priťahoval choroby. Odmietam aj obvazy, veď to akoby som si želel reznú ranu. Beriem si len antimoskyto sprej a pár ďalších maličkostí. Nevzdávajú sa a ponúkajú mi aj mačky, cepy či laná, na čo im odpovedám, že na Cotopaxi vyleziem len v rifliach, ktoré mám na sebe, či vraj nikdy nepočuli o sile ducha. Smejeme sa. Teda ja veľmi nie, lebo si vybavujem ich včerajší opis výstupu na tento druhý najväčší ekvádorský vrch (sopku), kde vraj oni, skúsení horali, kládli nohy v mínus pätnástich stupňoch a silnom mrazivom fujaku tak tesne vedľa seba, až sa skoro prekrývali, a ak oddychovali, tak po každom ôsmom kroku, a to sa nazývali frajerami.

Beriem si taxík. Šofér vie po anglicky tak ako ja po španielsky, ale myslím si, že pochopil.

- Per uno: battery, any store, Canon, kamera, per dós: norte busos terminálos, to Otavalo, lagúna Cuicocha.

V prvom obchode krúti predavač bezradne hlavou. Druhé nákupné centrum otvárajú až o desiatej, voľnú polhodinu vyplňam spojením sa so Slovenskom cez internet. Po dvoch dňoch vyhadzujem nový status na facebooku a píšem žene i dcérke, nech sa opatrujú, že ich milujem...

Nabíjačku majú! Stojí 60 dolárov a pre istotu má šesť koncoviek. Takže ďalšia záťaž do batoha. Viem, je to iba následok mojej neprípravy, prijímam. Ale som už raz taký anarchista, ktorého duša si sama vybudovala vlastné zbrane, ako sa nestať robotom. Každá jedna vec na svete sa dá vyriešiť, nič nestojí za to, aby človek bezradne pomýšľal na slučku.

Po ceste na stanicu dostávam od taxikára lekciiu španielčiny. Neskôr sa bavíme o živote. Má dvoch synov, a to stačí, s prácou je vraj v Ekvádore zle.

Mierime k severnej autobusovej stanici. Princíp je na celom svete rovnaký - chcete ísť napríklad na juh krajiny, pýtajte sa rovno na južnú autobusovú stanicu. Cesta na tú moju severnú trvá asi dvadsať minút a platím za ňu sedem dolárov. Paradoxne, cesta do Otavala, kam mám namierené, trvá okolo dve a pol hodiny a koštuje iba dva doláre.

Skôr než na slovenské pomery nadštandardný autobus (ktorý mal dokonca vpredu obrovský LCD televízor) vyštartoval, vodič nabehol dovnútra a každý z cestujúcich mu musel nadiktovať celé svoje meno. Keď som mu druhýkrát hláskoval priezvisko, vzdal to a do môjho riadka spravil dlhú čiaru.

Krútime sa nádhernými kaňonmi, vysypanými malými skalami. Kde-tu sa mihne vodopád, nech krajina nepôsobí ustato. Autobus zastavuje v priľahlých dedinách, berie ďalších cestujúcich, ale nikdy nie je úplne zaplnený. Nakoniec vystupujem na otavalskej autobuske. Je plná nádherne pofarbených autobusov a na rozdiel od Panamy sú v perfektnom technickom stave. Stanica je plná školákov, množstvo žien má oblečené tradičné, nádherne vyšívané kroje. Základ tvoria čierne sukne a biele košele s nazberkanými čipkovanými rukávami, ktoré sú skráslené skromnými, ale o to vkusnejšími výšivkami. Nielen muži majú na hlavách klobúky. Veľmi mi pripomínajú Tibeťanov, ktorých som videl v indickej Dharamsale, kam húfne utekajú pred rozpínajúcimi sa Číňanmi. Veľa mladých mužov má

Obchod si môžete otvoriť priamo z auta: večer nahádzate lopatou topánky na korbu a biznis môže ráno začať.

Všetky děti sveta sú nádherné.